

rejste sig i Fortvivelse mod Voldsmanden.

Yankeerne repræsenterede den kolossale Overmagt mod det mindre Folk. Man kan ligesaa lidt komme bort fra, at Amerikas Krig med Spanien var et Overfald, som at enhver Stormagt saa ofte bruger et lignende Paaskud for ukaldet at blande sig i et mindre Folks Affærer.

Sagde ikke ogsaa Preusserne i 64, at de kun kom for at befri de „ulykkelige“ Slesvigholstenere fra det skændige danske Voldsherradømme?

„Men naar Krokodillen ynksomst græder, den allersnarest Folk opæder!“

Man skal i det hele taget nødig blande sig ind i andre Folks Stridigheder. Enhver faar feje for sin egen Dør. Det vilde blive et net Roderi, hvis Danmark var den stærkere og vilde ordne det norsk-svenske Mellemværende uden Nordmænds og Svenskeres Tilladelse.

Der maa jo dog ogsaa her være en Grænse. (Forts.)

Kvindernes Bygning og dens Institutioner.

Den stærke Strømning af aandeligt Liv, den lykkelige Forening af nye Ideer og deres praktiske Iværksættelse, som over hele Linien karakteriserede Halvfjerterne, har ogsaa for Kvindernes Vedkommende sat varige Spor paa mange Maader, bl. a. ved Grundelsen af to saa betydningsfulde Institutioner som Dansk Kvindesamfund og Kvindelig Læseforening, der begge i høj Grad har bidraget til at fremhjelpe danske Kvinders Samvirken og fyldigere Deltagelse i Livet. Det synes, som saadanne Bølgeslag af aandeligt Røre kommer periodevis. Firsene bragte intet væsentligt nyt, man arbejdede paa at fæstne og udvide de nystiftede Foreninger og faa fast Grund under Fødderne, men i Halvfemserne har Udviklingen atter taget Fart med Kvindernes Udstilling i 1895 som Udgangspunkt. Trods de Fejltagelser og Mangler, der ganske naturligt maatte klæbe ved et saadant Førsteforsøg uden nogensomhelst støttende Erfaring, blev der alligevel udrettet saa mærkeligt meget ved denne Udstilling. Ideer vaagnede, Forhaabninger vakte til Live og Kræfter blev satte i Bevægelse ved dette stærkt sammensluttende Arbejde, hvori man var nødt til at glemme afvigende Meninger for at tilvejebringe det bedst mulige Resultat. Og Resultatet blev varigt og betydningsfuldt. Det betød mindre, at de Enkelte, ved at fremvise dygtigt Arbejde, maaske kom noget mere paa den grønne Gren end tidligere, det vigtige var, at alle blev dragne ind under samme Formaal, idet man, for at fortsætte det praktiske Samarbejde, blev enig om at stræbe hen mod at faa rejst et Hus i Byens Midte, der skulde danne et Knudepunkt til fælles Afstivning og

Støtte i Henseende til Livserhverv og Uddannelse. En fireaarig Indsamling blev sat i Gang med dette Formaal for Øje; denne er nu afsluttet i dens dengang vedtagne Form og har indbragt omkring 75,000 Kr. som roligt maa formere sig ved Renter og eventuelle Gaver, indtil det Øjeblik kommer, hvor Forholdene synes gunstige for Bygningens Opførelse.

Men i denne forhaabentlig ikke lange Mellemtid agter man ikke at ligge ledig, lige saa lidt som man under Indsamlingen har indskrænket sig til at indkassere de tegnede Femogtyveører. Det har nemlig staaet de ledende klart, at man umuligt kan bygge Rum til Foretagender, som ikke ere til, og at derfor de Institutioner, som efter nøje Overlæg mentes at være nødvendige Led af Helheden, maatte skabes og have nogen Vækst, før Murene kan rejses. Derfor eksisterer allerede Kvindernes Bygning, omend paa en beskeden og lidet fremtrædende Maade i en Mellembygning i Pilestræde 9, 2. Sal. Den eksisterer gennem de to Institutioner, der ere affødte af Tanken, nemlig den snart treaarige Kvindernes Handels- og Kontoristforening „Hegnet“ og dens yngre nyfødte Søster „Damerne Kunstfidsforening“. Begge Foreninger maatte komme til Verden, fordi der var et naturligt Behov for dem, og det har kun været heldigt, at de har kunnet startes omtrent samtidigt under en Centralledelse, der ved en saare praktisk Sammenslutning af Lokaler, Restaurant, Personale, Renholdelse o. s. v. gør det muligt at yde de to Foreningers Medlemmer store Behageligheder for saa lave Kontingenter som 3 Kr. aarlig for Hegnets Vedkommende og 4 Kr. for Kunstfidsforeningens. Da „Hegnet“ nemlig kun har Brug for sine Lokaler om Aftenen, har den udlejet dem om Formiddagen til Kunstfidsforeningen med tilhørende Formiddagsklub, hvis billige og gode Frokostservering, hyggelige Lokaler med Toiletværelse og Læsebord med Tidsskrifter og Blade synes at være af stor Værdi som centralt Hvilepunkt for Byens mange fjernboende Damer, og hvor de ad Aare tillige vil kunne bese den permanente Udstilling af Kunstindustri og gøre Indkøb med Rabat af store og smaa Genstande til Hjemmets Forskønnelse.

Den vigtigste Del af Foreningens Virksomhed vil dog altid blive Industriskolen til unge Pigers Faguuddannelse i Vævning, Kunstbrodering, Hædebosyning, Træskæreri og forhaabentlig senere i Kurvefletning, Metalgraving, Bogbinderi og Læderarbejde. Da den kvindelige Del af den nationale Kunstindustri staaer meget tilbage for vore to Søsterlandes og i høj Grad trænger til at komme ind under en planmæssig Samvirken og kunstnerisk Kontrol, er der grundet Haab om, at den unge Forening, der nu tæller over 800 Medlemmer, med Tiden vil kunne bidrage til det kvindelige Haandværks højere Kultur, omend den, som de fleste nye Foretagender, maa fægte sig gennem den altid vanskelige Be-

gyndelse under stærk Mangel paa Kapital. Selvfølgelig arbejder Søsterforeningen „Hegnet“ med samme beklagelige Mangel, da den ingensinde har ejet nogen Driftskapital og Medlemmerne er lutter selverhvervende unge Piger lønnede med de sparsomme Gager, som ydes Ekspeditricer og Kontorister. Dog, trods Foreningens ret smalle Kaar, bæres den oppe af Ungdommens Virketrang og gode Humør. Aar efter Aar bliver dens Virksomhed mere forgrenet. Fra Syge- og Hjælpekassen er man gaaet til et meget nyttigt Engageringsbureau og et ganske vist sparsomt forsynet Bibliotek med Bogudlaan; foruden den stærkt besøgte Aftenklub med billig Servering af The og Smørrebrød er der hver Aften Undervisning i Sprog, Stenografi og andre Handelsfag og hver Uge Fagforedrag eller Musik og Op-læsning af danske Digteres Værker, for ikke at tale om de Diskussionsaftener, som ordnes af Medlemmerne selv, hvor de i livlig Debat boltre sig i de mest aktuelle Emner, saasom: „Selverhverv og Ægteskab“, „Uddannelse og Arbejdsvilkaar“ o. l. Disse forskellige Afdelinger ledes for en stor Del af en Sidebestyrelse af selve de unge Piger, der med forbavsende Dygtighed og Energi forstaa at ordne disse ikke altid nemme Administrationsforhold, særlig fordi Rumforholdene ere altfor snævre, og der bestandig maa tages Hensyn til Sammenslutningen med Kunstfidsforeningen. Dog, det kan have sin gode Side fra først af at vænne sig til denne stadige Hensynstagen, da en nøje overtan-kt Sammenslutning i den kommende Kvindernes Bygning sikkert vil blive nødvendig paa alle Punkter for tilfulde til udnytte Værdierne. Gymnastiksalen maa vist f. Eks. tillige bruges til Klinik, Foredragssalen til temporære Udstillinger, Selskabsrummene til Bestyrelsesmøder o. s. v. da Bygningens Formaal kræver, at den faar en meget central og som Følge deraf dyr Beliggenhed.

Denne nødvendige Betingelse og særlig den uventede stærke Prisstigning har, i Forbindelse med den indsamlede Sums forholdsvis ringe Størrelse bevirket, at man maa opgive de fra først af planlagte Smaaboliger for enligstillede Kvinder og nøjes med det, der er til Gavn for Alle: Forsamlingslokaler, Kontorer, Gymnastiksal, Baderum, Restaurant, Læsestuer o. l. Boligerne vil da altid senere kunne bygges i fjernere og billigere Kvarterer. Det er Forsamlingshuset, der især stærkt tiltrænges, og man maa haabe, at Myndighederne vil træde til med Hjælp og Støtte, naar det, først tilfulde bliver forstaaet, at Institutionens Grundlag vil blive en stadig fortsat Vekselvirkning af økonomiske praktiske Goder for de Besøgende og af Uddannelse for de unge.

Jo længere man har beskæftiget sig med Sagen, jo klarere er det nemlig kommet til at staa for de ledende, hvor overordentligt vigtigt det belærende Element maa blive i den kommende Institution. Ved at give Plads

for faglige Skoler paa alle kvindelige Omraader, ved f. Eks. at gøre Restauranten til en Kogeskole, der uddanner dygtige Kokkepiger for vore Hjem, ved at gøre Undervisningen i Sprog og Handelsfag til en Grundpille for „Hegnet“, ved at arbejde paa Væksten og Betydningen af Kunstfidsforeningens Industriskole, ved at huse Dansk Kvindesamfunds Skoler for Syersker og andet mere, vil man ikke alene kunne opnaa bedre og billigere Betingelser for Alles Vedkommende og samtidig kunne sende Stabe af veludlærte unge Kvinder ud i Livet til Ære for Institutionen, men man vil tillige skabe en Sympati om Foretagendet rundt i Hjemmene, en Interesse og Deltagelse, som det i sin Fremvækst har maattet savne, fordi det ikke ret blev forstaaet. Gid da denne almindelige Sympati maatte komme saa varmtfølende og rundhaandet, at Kvindernes Bygnings unge Foretagender ikke maa blive gamle og bedagede, før de kommer under Tag i deres blivende Hjem.

Emma Gad.

Dansk Kvindesamfunds Klubaftener.

Man bedes bemærke, at det er den første og tredje Mandag aften i hver Maaned, at der i vore Lokaler paa Nørregade 33, Stuen, holdes Klub-aften og hvor Medlemmerne have Lov til at medtage Gæster.

Den 7de Januar vil cand. mag. Fru Kirstine Meyer, f. Bjerrum, tale om:

Atmosfæren, dens Tryk og Strømninger; Vejrspaadomme.

Dansk Kvindesamfunds Husmøderforening har ved 1ste Maj 1900 atter udsendt Lærlinge til Uddannelse i Stupige- og Kokkepige gerning.

Udfyldte Optagelsesskemaer fra Skolerne modtages i Januar Maaned; Meddelelser fra Hjem, der ville tage imod de unge, bedes indsendte i Januar og Februar.

P. B. V.
Anna Hjort,
Kontor Nørregade 33, Stuen.

Velvillige Læsere bedes at række en hjælpende Haand til Udbredelsen af Bladet.

Hvorledes Cirklen blev til.

Det var en Septembraften under Kvindernes Udstilling, at et lille Selskab af svenske, finske og danske Forfatterinder og kvindelige Journalister var samlet ved en Kop The og det obligate Smørrebrød paa Wivels Veranda; Stemningen var særdeles livlig og Samtalen mere end almindelig underholdende. Der var paa den Tid saa meget at drøfte, saa meget at kritisere. Det negative Resultat, som Udstillingen havde bragt ved paa saa mange Maader stærkt at fremhæve, hvor meget der fattedes Kvinderne udenfor det rent kulinariske og haandarbejdende Omraade, var en Tændsats, der fik mange Ord til at eksplodere. Man vidste nu bestemt, at der, hvad Administration angik, var særdeles meget at lære, at de mange spredte Kræfter burde samles og organiseres, at Betalingen for Kvinde-

arbejde var uanstændig ringe, kort sagt, at der fremtidigt maatte være nye Felter, paa hvilke Arbejdet maatte tages op til Støtte og Nytte for Kvindens Stilling i Samfundet.

Kvindesagen, der ved sin Fremkomst og tidligste Virkemaade havde taget noget ensidigt fat paa sin Op-gave, hvorved den af mange var bleven dømt ilde og misforstaaet, havde dog som udmærket Pioner banet Vejen og gjort det muligt nu at se en videre Horisont med andre og flere Veje til Maalet. At udvikle de individuelle Evner til størst mulig Fuldkommenhed paa Omraader, der særlig laa for Kvinden, at naa til ved Selvsyn og Selverfaring at udnytte disse for at skabe lykkeligere og sundere Forhold saavel i Hjemmene som udadtil i Kvindernes Arbejds- og Afhængighedsforhold, det var det Arbejde som fremtidigt burde og skulde gøres. Og for at kunne gøre dette tilgavns, maatte Kvinderne lære andet og mere, blive dygtige i alt lige til Politik. Thi de

Love, som vedrørte Kvindernes Liv og Arbejde og som Mændene hidtil havde været ene om at skabe, manglede i Virkeligheden ofte netop det, som en erfaren og paa sine Medsøstre tænkende Kvinde netop vilde kunne supplere dem med. Nok sagt! Berettigelse for Kvinden til alle vegne og til enhver Tid at kunne tale og tænke og handle i Samfundet, naar hun havde noget paa Hjerte og ikke manglede Evner til at kunne gøre det. Hvor megen Oplysning vilde der da ikke paa langt flere Omraader kunne tilføres Kvinderne ved Kvinder? Hvilke Erfaringer vilde bedre kunne komme dem til gode end deres eget Kønns Udvikling og Lærdom? Skolevæsen, Hygiejne, Børnepleje, Afholdssag, Fredssag, Økonomi, Litteratur, Kunst, var det ikke Felter paa hvilke Kvinderne ligesaa vel som Mændene kunde udrette utroligt?

Og Hjertet blev varmt og Tankerne rigere ved de Syner, der viste Vejen til større Arbejde og rigere

Udbytte for Samfundsborgerinden. Det gjaldt kun om at tage fat og faa de rette Indskydelser.

(Forts.)

Fra DKR.s Centralbureau.

(For disse Meddelelser bærer Lederen at Bureauet Ansvar).

Dansk Kvinderaad har fra nordamerikanske og kanadiske Kvinder modtaget venlige Nytaarsønsker, som det er os en Glæde at bringe videre.

Den nye Verden agter at fejre det nye Aarhundrede med en stor panamerikansk Udstilling i Buffalo ved Eriesøen i Staten New York, faa Mil fra Niagara. Nordamerikanske og kanadiske Sygeplejersker indbyder i Forbindelse hermed til en international Kongres af Sygeplejersker i sidste Uge af September 1901, hvorom DKR.s Centralbureau vil meddele nærmere Oplysninger.